

Burhanettin KOCAMAZ

Mersin Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Burhanettin KOCAMAZ

Mersin Milletvekili

Ülkemizin önemli bir bölümü deprem riski altında bulunmaktadır. Özellikle İstanbul başta olmak üzere büyükşehirlerimizde ekonomik ömrünü tamamlamış, mühendislik hizmeti almadan veya eski deprem yönetmeliklerine göre inşa edilmiş çok sayıda yapı bulunmaktadır. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinin üzerinden uzun yıllar geçmesine rağmen, özellikle yapı maliklerinin kendi imkânlarıyla dönüşüm gerçekleştirmesinin giderek zorlaştığı görülmektedir.

Son yıllarda inşaat maliyetlerinde meydana gelen yüksek artışlar; arsa, işçilik, demir, beton ve diğer yapı malzemelerinin maliyetleri ile birlikte değerlendirildiğinde, dar ve orta gelirli vatandaşların mevcut binalarını yıkarak yeniden yapmaları ekonomik açıdan son derece güç hale gelmiştir.

Vatandaşların önemli bir bölümü, mevcut konutunun yenilenmesi için gerekli finansmanı sağlayamamakta, müteahhitlerle yapılacak dönüşüm anlaşmalarında ise artan maliyetler nedeniyle yeterli ekonomik fizibilite oluşmamaktadır. Özellikle arsa değerlerinin düşük, yapı maliyetlerinin yüksek olduğu bölgelerde vatandaşların mevcut binalarını yenilemeleri daha da güçleşmektedir.

Diğer taraftan, deprem riski taşıyan bazı yapıların herhangi bir dönüşüm gerçekleştirilemeden yıllar içerisinde ağır hasar gördüğü ve hatta kendiliğinden çöktüğü olaylarla karşılaşmaktadır. Bu durum, kentsel dönüşümün yalnızca bir şehircilik ve konut politikası değil, doğrudan doğruya can ve mal güvenliği meselesi olduğunu ortaya koymaktadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda İstanbul'da yaklaşık 1,5 milyon konutun riskli olduğu, bunların yaklaşık 600 bininin her an kendiliğinden çökebilecek durumda bulunduğu açıklanmıştı. Bu tablo karşısında, yüksek maliyetler nedeniyle vatandaşların kendi imkânlarıyla dönüşüm gerçekleştiremediği riskli yapıların tespit edilmesi ve ekonomik modellerle dönüştürülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar Türkiye genelinde kaç adet bina riskli yapı olarak tespit edilmiştir? Bu binaların yıllara ve illere göre dağılımı nedir?
2. Aynı dönem içerisinde riskli yapı olarak tespit edilen binalardan kaç yıkılmış, kaç yeniden kentsel dönüşüm kapsamında inşa edilerek vatandaşlara teslim edilmiştir?
3. Bakanlığınızın güncel verilerine göre Türkiye genelinde dönüştürülmesi gereken toplam riskli bina ve bağımsız bölüm sayısı kaçtır? Bu sayı il, ilçe ve yapı türlerine göre nasıl dağılmaktadır?
4. İstanbul'da riskli olduğu tespit edilen yaklaşık 1,5 milyon konutun kaçının bugüne kadar dönüştürülmesi tamamlanmıştır? Yaklaşık 600 bin konutun her an kendiliğinden çökebilecek durumda olduğu yönündeki tespitiniz hangi teknik verilere dayanmaktadır?
5. İstanbul'da halen acil dönüşüm bekleyen bina ve bağımsız bölüm sayısı kaçtır? Bu yapıların ne kadarı için riskli yapı tespiti yapılmıştır?
6. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında Bakanlık, TOKİ, Kentsel Dönüşüm Başkanlığı ve diğer kamu kurumları tarafından 2012 yılından bugüne kadar toplam kaç bağımsız bölüm fiilen dönüştürülmüştür? Bu rakamın yıllara göre dağılımı nedir?
7. Bakanlığınız tarafından bugüne kadar kentsel dönüşüm amacıyla vatandaşlara sağlanan hibe, kredi, kira yardımı, taşınma yardımı ve faiz desteğinin toplam tutarı nedir? Bu desteklerin yıllara göre dağılımı nedir?
8. Güncel inşaat maliyetleri dikkate alındığında, mevcut desteklerin özellikle dar ve orta gelirli vatandaşların riskli yapılarını yeniden inşa ettirebilmeleri açısından yeterli olup olmadığı konusunda Bakanlığınız tarafından yapılmış bir maliyet ve gelir analizi bulunmakta mıdır? Varsa sonuçları nedir?
9. Özellikle İstanbul gibi arsa ve inşaat maliyetlerinin yüksek olduğu illerde, vatandaşların müteahhit firmalarla anlaşamaması nedeniyle dönüşemeyen binalar için TOKİ veya Bakanlık tarafından doğrudan yapım ve teslim modelinin yaygınlaştırılması düşünülmekte midir?

10. Riskli olduğu tespit edilen ancak çeşitli nedenlerle yıkımı gerçekleştirilemeyen kaç bina bulunmaktadır? Bunların kaçında yıkım kararı kesinleşmiş olmasına rağmen yapı halen kullanılmaktadır?

11. Riskli olduğu tespit edilen yapıların yıkımının gecikmesi nedeniyle meydana gelen bina çökmesi, can kaybı ve yaralanma olaylarının son 10 yıldaki sayısı nedir? Bu olayların kaçında yapı daha önceden riskli yapı olarak tespit edilmiş durumdaydı?

12. Bakanlığınızın verilerine göre, kentsel dönüşüm amacıyla bugüne kadar TOKİ tarafından kaç konut ve işyeri üretilmiştir? Bunların kaç tanesi riskli yapıların dönüşümü kapsamında gerçekleştirilmiştir?

13. Özellikle emekli, asgari ücretli ve dar gelirli vatandaşların bulunduğu riskli yapılarda, konutlarını yenileyebilmeleri için geri ödemesiz veya uzun vadeli kamu finansmanı sağlanması yönünde bir çalışma yapılmakta mıdır?